

Tentamen Nationalekonomi A

Samhällsekonisk analys - Globala & nationella perspektiv

VT 2016

Hjälpmedel: Miniräknare

Totalpoäng: 20

För betyget G krävs: 10

För betyget VG krävs: 15

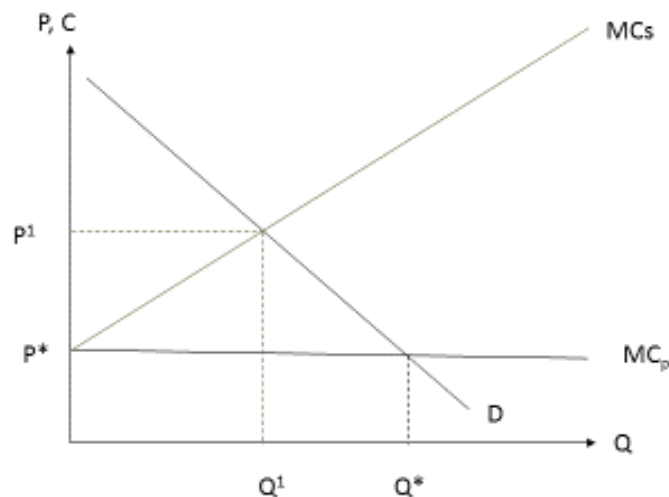
Skriv din kod på samtliga inlämnade blad och glöm inte lämna in svar på flervalsfrågorna.
Obs besvara endast en fråga per blad (gäller frågorna 11-14).

Tentan består av 14 frågor. Fråga 1-10 är flervalsfrågor, där du inte behöver redogöra för dina lösningar, använd svarsformuläret längst bak i ”tentan”. Endast ett svarsalternativ per fråga är korrekt. På fråga 11-14 är essäfrågor, **av dessa skall du välja att besvara två**. Här krävs fullständiga lösningar, redovisa eventuella beräkningar och figurer samt motivera ditt svar.

Lycka till!

Fråga 1 (1 poäng)

Figur 1 Produktion med negativ extern effekt

Q^* är kvantitet på en oreglerad marknad, P^* är marknadspris på en oreglerad marknad

MC_P är privat marginal kostnad, MC_S är total marginkostnad för samhället inklusive kostnad för den externa effekten

Q^1 är optimal kvantitet för hela samhället och P^1 är det för samhället optimala priset.

Den samhällsekonomiska extrakostnaden som uppstår vid en fri marknadsprissättning på marknaden i Figur 1 är

- a) Triangeln mellan D och MC_S från kvantiteten Q^1 till Q^*
- b) Triangeln mellan D och MC_P från kvantiteten Q^1 till Q^*
- c) Den del av konsumentöverskottet som ligger över MC_S
- d) Q^* gånger P^*

Fråga 2 (1 poäng)

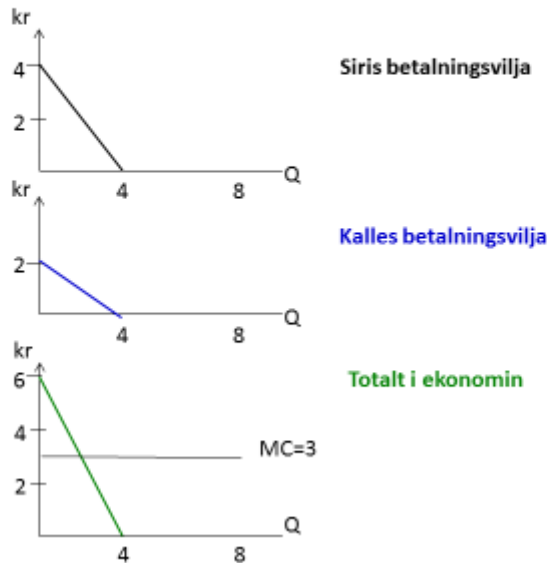
Vilken av följande aktiviteter bör ha subventionerat pris på grund av positiva externa effekter?

- a) Happy hour på Kårhuset
- b) Vaccination mot influensa
- c) Asfaltering och breddning av cykelbanor
- d) Trafikförsäkring av bilar

Fråga 3 (1 poäng)

I Figur 2 ser vi Siris och Kalles betalningsvilja för en kollektiv vara, kan vara att en väktare eller polis ska patrullera på gatan där de båda bor. Q blir då antal minuter per timme, som deras gata är bevakad. Bevakningstjänsten säljs på en fri och oreglerad marknad.

Figur 2 Betalningsvilja och marginalkostnad för en kollektiv vara

Vid marginalkostnaden 3 kr

- förblir gatan obevakad eftersom Kalle tycker att det är för dyrt
- kan bevakningsföretaget erbjuda en minuts bevakning och göra en vinst på 2,50 SEK per minut
- uppstår ett utbudsöverskott och priset sjunker till 2 per minut, så att även Kalle vill ha bevakning
- kommer Siri att köpa 1 minuts bevakning och Kalle åker snålskjuts, trots att han har en betalningsvilja för en minuts bevakning

Fråga 4 (1 poäng)

Hur korrigerar man bäst för Moral Hazard vid försäkringar?

- Finansiering via skattsedeln
- Premiedifferentiering (statistisk diskriminering)
- Självrisk
- Obligatorisk försäkring för alla

Fråga 5 (1 poäng)

Anta att en individ är riskavert och har en nyttofunktion beträffande inkomst som kan beskrivas matematiskt som $U = \sqrt{Y}$. Nyttan av ökad inkomst är positiv, men med avtagande marginalnytta.

En person med den nyttofunktionen vet att det är tio (10) procents risk att vara sjuk. Personen är i genomsnitt sjuk var tionde dag. Personen får 1000 SEK per dag då den arbetar, vilket betyder att den förväntade lönen är $0,90 \cdot 1000$ per dag. Hur hög försäkringspremie är individen beredd att betala för att få en garanterad lönesumma (på 1000 SEK minus premien), även dagar med sjukfrånvaro?

- a) 97,50 SEK
- b) 100 SEK
- c) 30 SEK
- d) 190 SEK

Fråga 6 (1 poäng)

Terms of trade för ett land är kvoten mellan _____ och _____

- a) Volymen av exporten, volymen av importen.
- b) Exportpriser, importpriser.
- c) Landets växelkurs, omvärldens växelkurs.
- d) Landets alternativkostnad, omvärldens alternativkostnad.

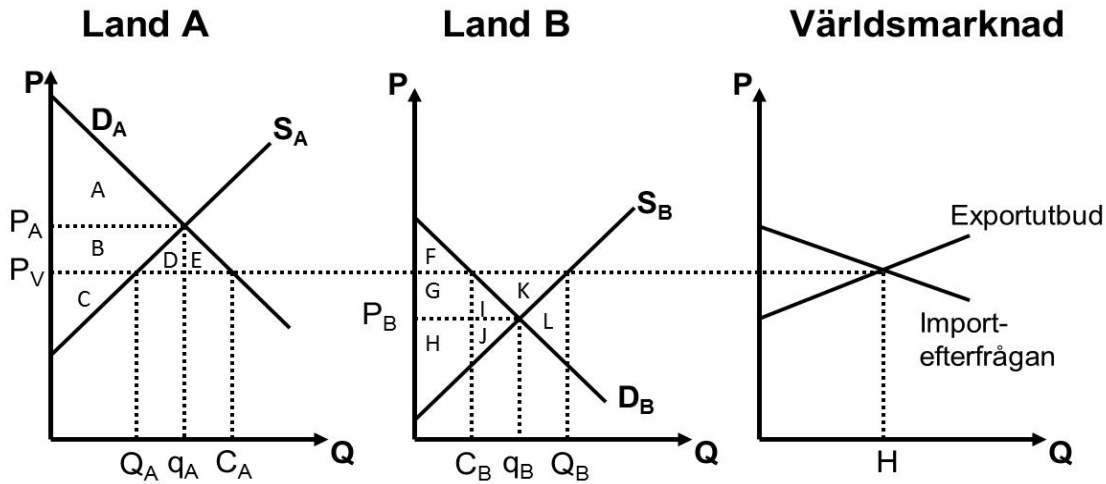
Fråga 7 (1 poäng)

Enligt Heckscher-Ohlin modellen kommer frihandel att leda till förändringar i priserna på olika produktionsfaktorer (t ex lön och kapitalavkastning) och även förändringar i inkomstfördelningen mellan produktionsfaktorerna. Anta att det finns två produktionsfaktorer, arbetskraft och kapital. I ett specifikt land kommer vid frihandel importindustrin att vara arbetskraftsintensiv och exportindustrin att vara kapitalintensiv. Anta att handelspartnern är Omvärlden. Vilket av nedanstående svarsalternativ är korrekt för detta land?

- a) På lång sikt kommer både kapitalavkastningen och lönen i detta land att stiga, men lönen stiger relativt mer än kapitalavkastningen.
- b) På lång sikt kommer både lönen och kapitalavkastningen i detta land att falla, vilket gör att arbetskraften vinner och kapitalägarna förlorar på frihandel.
- c) På lång sikt kommer kapitalavkastningen och lönen att utjämnas i världen, vilket innebär att både arbetskraften och kapitalägarna vinner på handel i detta land.
- d) På lång sikt kommer lönen i förhållande till kapitalavkastningen att falla i detta specifika land och stiga i Omvärlden.

Fråga 8 (1 poäng)

C = inhemsk konsumtion vid handel
 Q = inhemsk produktion vid handel
 q = inhemsk produktion och konsumtion utan handel

Beakta figuren ovan som beskriver handel mellan två länder. Vilket av följande svarsalternativ är korrekt då vi går från en situation utan handel till frihandel?

- a) Konsumentöverskottet i land B ökar med ytorna G+I.
- b) Välfärden i land B minskar med ytan K.
- c) Producentöverskottet ökar mer än minskningen i konsumentöverskottet i land B.
- d) Välfärdsvinsten i världen är positiv och utgörs av summan av ytorna D+E+L.

Fråga 9 (1 poäng)

	Åtgångstal	
	Kläder	Skor
Hemlandet	10	20
Utlandet	60	30

Givet tabellen ovan, vilket av följande svarsalternativ är korrekt?

- a) Inget land har någon komparativ fördel.
- b) Hemlandet har en komparativ fördel i kläder.
- c) Utlandet har en komparativ fördel i kläder.
- d) Hemlandet har en komparativ fördel i båda varorna.

Fråga 10 (1 poäng)

Ett land drar fördel av internationell handel när den medför att _____ hamnar utanför produktionsmöjlighetskurvan

- A) produktionen
- B) relativpriset
- C) konsumtionen
- D) Alla ovanstående

Fråga 11. Sårbarhet (5 poäng)

Förklara följande begrepp (max 1 A4-sida):

- a) Dualism (1p.)
- b) Enklav (1p.)
- c) Holländska sjukan (3p.)

Fråga 12. Den svenska bostadsmarknaden (5 poäng)

- a) De svenska fastighetspriserna har stigit sedan 1995. De flesta förklara prisuppgången med hjälp av fundamentala bakomliggande orsaker. Vilka är dessa faktorer, enligt Flam och Lind, som har drivit priserna på villor och bostadsrätter? Bortse från mekanismer som skapar ”bubblor”! (3 p)
- b) Hur skulle troligen villapriserna påverkas av att hyresregleringen avskaffas? Förklara!(1p)
- c) Hur påverkas fastighetspriserna i attraktiva områden av att byggkostnaderna sjunker? Förklara! (1 p)

Fråga 13. Entreprenörskap (5 poäng)

- a) Vad är det, enligt Joseph Schumpeter, för skillnad mellan ”entreprenör” och ”uppfinnare”? (1 p)
- b) Nämn en drivkraft för entreprenörer. (0,5 p)
- c) William Baumol diskuterar tre typer av entreprenörskap, vilka och hur definierar han dem? (1,5 p)
- d) Vad förklarar, enligt Baumol, att den industriella revolutionen skedde i England och inte i t ex Kina? (2 p)

Fråga 14. Effekten av att varor flyttar (5 poäng)

Sedan 1976 har över 55 000 jobb försvunnit från svensk Teko-industri (som tillverkar tyger och kläder). En del av denna utflyttning kan klassificeras som offshoring till låglöneländer.

- a) Redogör för möjliga motiv för offshoring till låglöneländer inom Teko-industrin. (1p)
- b) Illustrera en tänkbar värdekedja i Teko-industrin (2p)
- c) Redogör för hur offshoring till låglöneländer kan ha påverkat den relativa efterfrågan av samt relativlöner i Sverige och i låglöneländerna. Motivera ditt svar ordentligt! (2p)

Flervalsfrågor

Fråga	A	B	C	D
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				